

**KRZYWICKA.
DŁUGIE ŻYCIE
GORSZYCIELKI**

AGATA TUSZYŃSKA
AGATA TUSZYŃSKA
DŁUGIE ŻYCIE
GORSZYCIELKI

AGATA TUSZYŃSKA
WYDAWNICTWO
LITERACKIE

Ponad pół tysiąca stron opowieści o kobiecie, która urodziła się w belle époque, w czasach gorsetu i obowiązkowych kapeluszy, i która – jak mówili złośliwi – zdobyła świat „pod-Bo-yem”. Irena Krzywicka (1899–1994), choć walczyła o prawa kobiet, to trud-

26-06-2009, Gazeta Wyborcza Lublin Co Jest Grane

no się z nimi zaprzyjaźniała. Jej najbliższymi przyjaciółmi byli mężczyźni: Antoni Stonimski i Jarosław Iwaszkiewicz, a przede wszystkim starszy od niej o ćwierć wieku Tadeusz Boy-Żeleński, z którym romansowała przez długie lata, będąc żoną innego. Dziś słynie nie tyle za sprawą swych utworów (a ma na koncie m.in. powieści „Pierwsza krew”

i „Walka z miłością”), ile dzięki narosłej wokół niej legendzie przesyconej posmakiem skandalu i sensacji. Tuszyńską, która wspomnienia Krzywickiej spisała już w „Wyznaniach gorszycielki”, interesuje teraz drugi etap jej życia, wyznaczony wybuchem II wojny światowej. Piękną polszczyzną opisuje losy eseistki i pisarki, własną relacją wzbo-

gacając licznymi wypowiedziami innych, którzy Krzywicką znali: Kazimierza Brandysa, Julii Hartwig, Joanny Kulmowej czy Leszka Kołakowskiego. Życie swojej bohaterki osadza na tle skomplikowanej historii Polski i Europy, m.in. rozwoju komunizmu, któremu na przełomie lat 40. i 50. dało się uwieść wielu literatów. Pokazuje ją jako matkę i osobę pełną dystansu do siebie: „Dość się już nasiusiłam w życiu, trzeba odejść” – miała powiedzieć niedługo przed śmiercią. Zamieszczone na okładce słowa, że książkę o Krzywickiej „czyta się jednym tchem jak najlepszą, wciągającą powieść”, to szczerza prawda. Dodatkowo w nowym wydaniu znalazły się niepublikowane wcześniej rozmowy i listy.

KATARZYNA RAKOWSKA